

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

6 b

2007-06-14

S2007/4916/HS

SOCIALSTYRELSEN VLK	
Ink	2007-06-21
Doss	Dnr 6230
Handl.	2007

Socialstyrelsen
106 30 STOCKHOLM

Uppdrag att utbetala bidrag till Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige, (IPULS)

1 bilaga

Regeringens beslut

Socialstyrelsen ges i uppdrag att år 2007 utbetala 6,3 miljoner kronor till Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) för att utveckla och förstärka specialistkompetenskurserna (SK-kurser) i psykiatri. Socialstyrelsen får för detta ändamål disponera 6,3 miljoner kronor av de medel som för år 2007 ställts till Socialstyrelsens disposition inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 13:9 Bidrag till psykiatri.

För år 2008 och 2009 får 5,7 miljoner kronor per år disponeras för detta ändamål på samma anslag, under förutsättning att riksdagen anslår medel för ändamålet.

Socialstyrelsen skall följa upp den särskilda satsningen på SK-kurser i psykiatri och till Socialdepartementet redovisa denna senast den 31 mars 2008 respektive 2009.

Bakgrund

Bedömningen är att det teoretiska innehållet i specialistläkarutbildningen i psykiatri är bristfälligt. De sju till åtta SK-kurser i psykiatri som ges via IPULS per år täcker inte behoven. På grund av platsbrist får de flesta specialister möjlighet att gå kurserna först under det sista halvåret av sin specialistutbildning vilket bl.a. innebär att den teoretiska utbildningen inte går i fas med den praktiska utbildningen. SK-kursernas nuvarande dimensionering innebär även att en stor andel av kurserna bara når en mindre del av ST-läkarna.

IPULS har i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska Psykiatriska föreningen föreslagit att ett gemensamt utbildningsmaterial med standardiserade moment bör tas fram för specialistläkarutbildningen. Innehållet finns närmare angivet i bilagan.

Utbildningen kan enligt förslaget omfatta:

- introduktionskurs,
- baspaket innehållande exempelvis psykiatri, neurovetenskap, psykiatrisk juridik, diagnostik inklusive skattningsskalor,
- sjukdomslära innehållande exempelvis, barn- och ungdomspsykiatri, affektiva sjukdomar, psykos- och ångestsjukdomar och personlighetsstörningar,
- fördjupningsblock innehållande exempelvis forskningsmetodik, rättspsykiatri, neuropsykiatri samt ätstörningar.

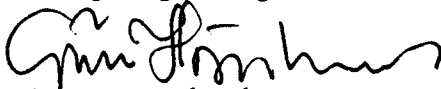
Staten har genom avtal med IPULS överlämnat till IPULS att ansvara för verksamheten med SK-kurser inom läkares vidareutbildning och om former och villkor för statens ersättning för verksamheten (regeringsbeslut 29 augusti 2002, S2002/6414/HS). Av avtalet framgår att IPULS senast den 1 mars varje år skall lämna en särskild redogörelse för verksamheten med SK-kurserna till Socialstyrelsen.

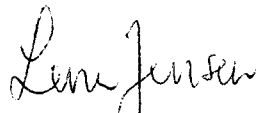
Skäl för regeringens beslut

Psykiatri är en bristspecialitet. Det behöver därför sättas in åtgärder som kan öka intresset hos nyutbildade läkare att bli psykiater. En hög nivå på innehållet i ST-utbildningen i psykiatri ökar attraktionskraften och kan vara en rekryteringsfrämjande åtgärd. Genom att utveckla ett koncept för ett antal grundläggande grundkurser, som alla ST-läkare får möjlighet att nyttja under de första utbildningsåren, kan utbildningen stärkas betydligt.

Regeringen anser att det finns ett behov av att stärka SK-kursutbudet i psykiatri varför särskilda medel tillförs IPULS.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Lena Jensen

Kopia till

Fi/Ba

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Regeringskansliets internrevision

Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS)

Svenska Psykiatriska Föreningen

Barnpsykiatriska föreningen

Socialutskottet

2007-05-15

Avdelningen för vård och omsorg
Sektionen för vård och socialtjänst
Ing-Marie Wieselgren
Tfn 08-42 77 92
Mobil 070-314 76 23

Teoretiska grundkurser för ST-läkare.

Bakgrund:

En ny specialisttjänstgöring för läkare gäller sedan 1 juli 2006 efter regeringsbeslut 2005 SFS 2005:1250. Specialisttjänstgöringen ska som tidigare fullgöras genom tjänstgöring under handledning i minst 5 år och deltagande i kompletterande utbildning i enlighet med de nya målbeskrivningar som tas fram. Det finns nu en ny struktur med bas- gren och tilläggspecialiteter. Inför arbetet med nya målbeskrivningar tog Socialstyrelsen, tillsammans med företrädare för de fem specialiteterna psykiatri, allmänmedicin, internmedicin, kirurgi och klinisk kemi fram ett förslag på en målbeskrivningsmodell som presenterades i rapporten "Nya målbeskrivningar för läkares specialisttjänstgöring – en arbetsmodell" artnr 2005-105-2. Modellen bygger på att den aktuella specialitetens kompetenskrav uttrycks som ett antal delmål. Varje delmål ska sedan uttryckas i delmål-metoder för lärande-uppföljning. Delmålen uttrycker flera dimensioner och utöver medicinsk kompetens ska det finnas delmål för ledarkompetens, kommunikativ kompetens, kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete. I Socialstyrelsens rapport beskrivs att många ST-läkare upplever en brist på tydlig struktur i utbildningen. I en undersökning som Socialstyrelsen genomförde 2001 (Socialstyrelsen 2003) framgår att tillfrågade företrädare för läkarorganisationer, arbetsgivare och universitet är positiva till målstyrning men att det finns oro för geografiska variationer i utbildningen. I översynen konstaterades att de teoretiska inslagen får för liten tyngd i de i den svenska utbildningen jämfört med i många andra länder. Utredningen utmynnade i ett antal konkreta förslag och bland annat föreslog man definierade teoretiska moment i målbeskrivningarna och att det behövdes mer SK-kurser.

IPULS betonar i sin slutrapport från IPULs arbetsgrupp: Behovsstyrning av läkarnas utbildning augusti 2005 att det är angeläget att utbildningsutbudet definieras utifrån läkarnas och sjukvårdens behov. Målbeskrivningarna för respektive specialitet kan ses som ett underlag för att definiera utbildningsbehovet för läkare under sin specialisttjänstgöring.

Nuvarande situation

Från ST-läkar föreningen och från verksamheterna rapporteras i dag att specialistläkarutbildningen i psykiatri i Sverige har brister vad gäller det teoretiska innehållet. I arbetet med att ta fram den nya målbeskrivningen har

Svenska psykiatriska föreningen identifierats ett antal olika områden där en teoretisk utbildning skulle behövas.

Svenska psykiatriska föreningens utbildningsutskott konstaterar att det inom ramen för den nya målbeskrivningen behövs en översyn av den teoriutbildning som ges till ST läkarna runt om i landet. En gemensam teoretisk bas som är evidensbaserad, "state of the art" orienterad och likvärdig för varje psykiatri ST-läkare i landet är eftersträvansvärt.

Ansvar för den teoretiska utbildningen för ST-läkare ligger nu på många olika instanser och ingen har det övergripande ansvaret:

Via IPULS ges 7-8 kurser per år som under de senaste åren fördelats på de olika C och B kurserna som ges. Kurskostnaden är då betalad av staten men resa, hotell och ev. uppehälle betalas av hemkliniken. Dessa kurser täcker inte behoven så de flesta specialister får möjlighet att gå SK-kurser först under det sista halvåret av sin specialistutbildning pga brist på platser. SK kursernas nuvarande dimensionering innebär att stor andel av kurserna bara når en mindre del av ST-läkarna.

Andra kursgivare som landsting, läkemedelsbolag eller privata institut kan använda IPULS anbudsstruktur och säkra IPULS certifiering av kursen dvs. en granskning av kursen dock inte av innehåll eller kvalitet samt använda IPULS som informationskanal för att göra reklam för kurserna. Kursen helfinansieras av anmälningsavgifter och ytterligare kostnader som kommer till för kliniken är resa, hotell och ev. uppehälle.

Landstingen har också landstings-, region eller sjukhus bundna teoriutbildningar i olika omfattning.

Resultatet blir att det är mycket varierande vilka kurser läkarna går under sin specialistutbildning och utbudet blir mer producent och efterfrågestyrt än behovsstyrt. Många blivande specialister och handledare efterlyser en teoretisk utbildning som går i fas med den praktiska utbildningen och motsvarar målbeskrivningen. Genom att ta fram ett antal standard grundkurser som alla specialister får möjlighet att gå under de första åren kan utbildningen stärkas betydligt.

Psykiatri är i dag en bristspecialitet. Det behövs således åtgärder som kan öka intresset hos unga läkare för att bli psykiater. En hög nivå på innehållet i ST utbildningen kan vara en rekryteringsfrämjande åtgärd. Fördelningen av specialister är ojämna över landet och det innebär att det förutom att det kan vara svårt att tillgodose sjukvårdens behov så är det svårt att tillförsäkra ST-läkarna en god utbildningsmiljö. En strukturerad teoretisk utbildning med ett innehåll som motsvarar målbeskrivningens teoretiska krav kan vara ett sätt att möta behovet av en enhetlig, och högkvalitativ utbildning för alla.

Målsättningar och syften:

En teoriutbildning som kommer alla ST läkare i psykiatri till godo och som ger

läkare med teoretiska kunskaper som motsvarar psykiatriker i övriga Europa. En gemensam teoretisk bas för alla specialister kan vara ett bidrag till att på sikt förbättra den psykiatriska vården i Sverige. Att delar av utbildningen görs tex via internet och med framtaget material så att även färdiga specialister har möjlighet att ta del av undervisningsmaterialet

Förslag.

Ny typ av teoretiska SK-kurser för specialister i psykiatri med ett standardutbud av grundkurser som alla ST-läkare ska få möjlighet att gå under de första åren av sin utbildning så att teori och praktik går parallellt. Ett gemensamt utbildningsmaterial tas fram med standardiserade moment.

Utbildningen skulle som exempel kunna omfatta:

- Introduktionskurs.
- Baspaket: Psykiatri samhälle, historia, inkl kön och sexualitet. Neurovetenskap inkl farmakologi. Psykiatrisk juridik och etiska överväganden. Psykiatrisk diagnostik inkl skattningsskalor.
- Sjukdomslära: Affektiva sjukdomar. Psykos sjukdomar. Ångest sjukdomar inkl OCD. Beroende sjukdomar. Personlighetsstörningar. Äldrepsykiatri. Barn- och ungdomspsykiatri
- Fördjupningsblock: Forskningsmetodik. Rättspsykiatri. Neuropsykiatri. Konsultations psykiatri. Transkulturell psykiatri. Ätstörningar

Sammantaget skulle detta kunna uppskattas till behov av 42 utbildningsdagar fördelat på 4-5 år.

Kurserna kan kompletteras med instuderingspaket med test av kunskapsnivån inför kursstat och uppnådda kunskaper från de olika kurserna kan evalueras med examinationer via intyernet och med fallseminarier på hemkliniken.

Enligt den nya målbeskrivningen som är under utarbetande kommer utöver detta även undervisning inom psykologiska behandlingsmodeller, ledarskap och organisationskunskap samt ett vetenskapligt- eller kvalitetsutvecklingsarbete ingå i utbildningen men innefattas inte i dessa kurser.

Kostnader:

Efter genomgång av tidigare kurser via statlig finansierade IPULS kurser, visar det sig att en genomsnittlig kurskostnad ligger på ca 1300 kr per dag och ST läkare.

Om ca 100 ST-läkare per år börjar år 2007:

36 obligatoriska dgr a 1300 kr blir 46 800 kr per ST läkare gånger 100 blir 4 680 000 kr per år.

3 tillvalskurser totalt 6 dgr blir 1300 kr x 100 ST läkare blir 780 000 kr per år .

Dessutom behövs år 1: 50 % projektanställd administratör, 300 000 kr och 50 % projektledartjänst läkare, 500 000 kr.

År 2 och 3: 25 % projektanställd administratör, 150 000 kr 12.5 % projektledare läkare, 125 000 kr.

Summa:

År 1 6 260 000 kr

År 2 och 3 5 735 000 kr

Totalkostnad: 17 730 000 kr

Efter tre år skulle kurser och material som motsvarar alla 42 utbildningsdagarna kunna vara utvecklade med utbildningsmaterial och kursplaner som sedan kan användas så att dessa kurser kan ges regionalt av olika kursanordnare.

Uppdrag:

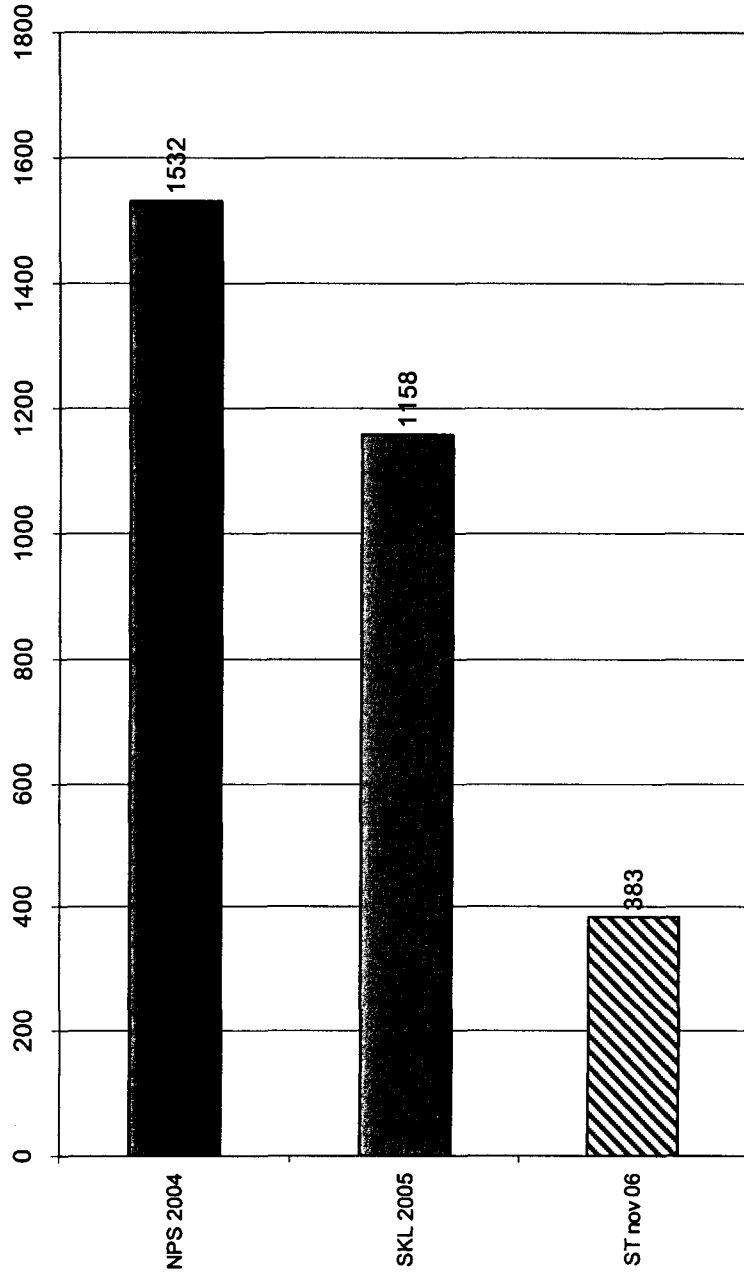
SKL föreslår att en satsning med extra medel görs under 3 år för att få fram ett kurskoncept som kan komma alla ST-läkare till del och som genom sitt goda innehåll kan öka attraktionskraften hos specialistutbildningen i psykiatri.

IPULS kan ges i uppdrag att tillsammans med Svenska psykiatriska föreningen och Barnpsykiatriska föreningen utforma och godkänna kursinnehåll som tas fram av villiga verksamheter och kursanordnare runt om i landet.

IPULS får i uppdrag att skapa tillsammans med de psykiatriska föreningarna forma en projektorganisation som kan leda arbetet och en referensgrupp.

Generationsskifte - specialitäläkare inom psykiatri

Bilaga 1

Antalet ST-läkare under pågående specialiseringstjänstgöring har ökat under senare år.

Redovisning från landsting o regioner

år 2003 – 298

år 2004 – 329

år 2005 – 331

År 2006 - 383

Observera olika källor och årtal. Det är de senaste uppgifterna som tagits med.

NPS = Socialstyrelsen och visar alla sysselsatta minst 4 tim per nov 2004 med senaste specialistbevis i psykiatri.

SKL visar antalet psykiatriker som är anställda som läkare i landsting. Adm är ej med.

Barbro Emriksdotter